

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การสำรวจระดับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์ และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

1. เพื่อทราบพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของประชาชน
2. เพื่อทราบระดับความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อทราบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์
4. เพื่อทราบเหตุผลของการที่ประชาชนเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย
5. เพื่อทราบความต้องการลักษณะและรูปแบบข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของประชาชน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 432 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ความรู้ ทัศนคติ และความต้องการรูปแบบ/ลักษณะข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ส่วนการทดสอบสมมติฐานนั้น ใช้การหาค่า t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่าง และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ แล้วนำไปประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 432 คน แบ่งเป็นเพศหญิง 252 คน เพศชาย 180 คน ส่วนใหญ่จำนวน 181 คน มีอายุระหว่าง 15-25 ปี มีการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 1-7 จำนวน 108 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 6 อาชีพ ๆ ละ เท่ากัน คือ จำนวน 72 คน และพบว่าส่วนใหญ่ไม่มีรายได้ จำนวน 126 คน

ส่วนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารทั่วไปจากสื่อมวลชน

สื่อมวลชนที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารทั่วไป คือ สื่อโทรทัศน์ รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง นิตยสาร/วารสาร ตามลำดับ

โทรทัศน์

กลุ่มตัวอย่างจะดูโทรทัศน์ในวันหยุดมากกว่าในวันธรรมดา โดยในวันธรรมดา กลุ่มตัวอย่างจะดูโทรทัศน์ประมาณ 4 ชั่วโมงต่อวัน ส่วนในวันหยุดจะดูโทรทัศน์ประมาณ 7 ชั่วโมงต่อวัน

สถานีโทรทัศน์ที่กลุ่มตัวอย่างชอบดูเป็นประจำ จะเป็นไปตามลำดับดังนี้ คือ สถานีโทรทัศน์สีช่อง 7 สถานีโทรทัศน์สีช่อง 3 สถานีโทรทัศน์สีช่อง 9 สถานีโทรทัศน์สีช่อง 5 และ สถานีโทรทัศน์สีช่อง 11

ส่วนรายการโทรทัศน์ที่กลุ่มตัวอย่างดูเป็นประจำ คือ ข่าวประจำวัน (เวลา 19.00-20.30 น. โดยประมาณ) มากที่สุด รองลงมาเป็นรายการละคร ทอล์คโชว์/สนทนา/ได้วาที เกมโชว์ สารคดี ภาพยนตร์จีนจบในตอน ภาพยนตร์ฝรั่งจบในตอน รายการเด็ก/การ์ตูน รายการกีฬา และภาพยนตร์ไทยจบในตอน ตามลำดับ

รายละเอียดของรายการโทรทัศน์ที่กลุ่มตัวอย่างดูเป็นประจำ มีดังนี้

ข่าวประจำวัน นิยมดูข่าวประจำวันจากสถานีโทรทัศน์สีช่อง 7 มากที่สุด รองลงมาคือ ข่าวประจำวันจากสถานีโทรทัศน์สีช่อง 3 ข่าวประจำวันจากสถานีโทรทัศน์สีช่อง 9 ข่าวประจำวันจากสถานีโทรทัศน์สีช่อง 5 และข่าวประจำวันจากสถานีโทรทัศน์สีช่อง 11 ตามลำดับ

รายการละคร นิยมดูเรื่อง ร่มฉัตร สุดสายป่าน ภูตพิศวาส ครึ่งของหัวใจ อยากหยุดตะวันไว้ที่ปลายฟ้า พิษพยาบาล วิญญาณหลง ผู้ชายไม้ประดับ ความรักสีดำ ยอดรักผู้กอง สกาวเดือน และลอดลายมังกร ตามลำดับ

รายการทอล์คโชว์/สนทนา/โต้วาที นิยมดูรายการ ทไวไลท์โชว์ มากที่สุด รองลงมา คือ สี่ทุ่มสแควร์ เจียด ได้คารมมัธยมศึกษา บ้านเลขที่ 5 เจาะใจ สบายสไตล์มยุรา ขอดคิดด้วยคน จันทรภะพริบ ฮ่าฮ่าฮ่า ขบวนการจี๊ด กามเทพผิดคิด และฝันที่เป็นจริง ตามลำดับ

รายการเกมส์โชว์ นิยมดูรายการ ชิงร้อยชิงล้าน มากที่สุด รองลงมา คือ เวทีทอง กรุสมบัติ ซอปปแซมป์ มาตามนัด มาสเตอร์คีย์ กาลิเลโอเกมส์ คู่รัก และรายการลุ้นข้ามโลก ตามลำดับ

รายการสารคดี นิยมดูรายการสองโลก โลกน่ารัก สู่โลกกว้าง เจ็ดรอบโลก ตามไปดู ไม่ลองไม่รู้ ตามล่าหาความจริง ทู้งแสงตะวัน กระจกหกด้าน เบาะแส และรายการทำพิธีกรรม ตามลำดับ

วิทยุ

กลุ่มตัวอย่าง จะฟังวิทยุในวันธรรมดามากกว่าวันหยุด โดยจะฟังในวันธรรมดา ประมาณเกือบ 2 ชั่วโมงต่อวัน และในวันหยุดประมาณ หนึ่งชั่วโมงครึ่งต่อวัน

รายละเอียดของรายการวิทยุที่ฟังเป็นประจำ มีดังนี้

สถานีวิทยุ/รายการที่ฟังเป็นประจำ นิยมฟังรายการที่เปิดเพลงไทยสากลมากที่สุด รองลงมาชอบฟังกรีนเวฟ รายการที่เปิดเพลงสากล ฮอทเวฟ รายการข่าว จส.100 วิทยุจุฬาฯ สไมล์เรดิโอ และรายการที่เปิดเพลงลูกทุ่ง ตามลำดับ

ประเภทรายการ นิยมฟังรายการเพลงมากที่สุดไม่ว่าจะเป็นเพลงไทยหรือเพลงสากล รองลงมาชอบรายการข่าว รายงานการจราจร รายการสาระ/ความเห็น รายการวิเคราะห์ข่าว และรายการที่เล่าเรื่องผี ตามลำดับ

ช่วงเวลา ส่วนใหญ่จะฟังในเวลา 5.00-8.00 น. มากที่สุด รองลงมาชอบฟังในเวลา 8.00-11.00 น. ช่วงเวลา 23.00 น.ขึ้นไป ช่วงเวลา 11.00-14.00 น. ฟังตลอดทั้งวัน ช่วงเวลา 20.00-23.00 น. ช่วงเวลา 14.00-17.00 น. ช่วงเวลา 17.00-20.00 น. และเปิดในเวลาว่าง ตามลำดับ

หนังสือพิมพ์

กลุ่มตัวอย่างจะอ่านหนังสือพิมพ์ในวันธรรมดาและวันหยุดประมาณวันละฉบับ รายละเอียดของหนังสือพิมพ์ที่อ่านเป็นประจำ ดังนี้

หนังสือพิมพ์รายวัน นิยมอ่าน ไทยรัฐ มากที่สุด (ร้อยละ 72.6) รองลงมาคือ เดลินิวส์ มติชน สยามกีฬา ข่าวสด สยามโพสต์ ผู้จัดการรายวัน บางกอกโพสต์ วัฏจักร หนังสือพิมพ์จีน กรุงเทพธุรกิจ สยามรัฐ เดอะเนชั่น ไม่ได้อ่านฉบับใดเป็นประจำ บ้านเมือง และไทยธุรกิจไฟแนนซ์ ตามลำดับ

หนังสือพิมพ์ราย 3 วัน/รายสัปดาห์ นิยมอ่าน ฐานเศรษฐกิจมากที่สุด รองลงมาคือ คู่แข่ง ประชาชาติธุรกิจ ผู้จัดการรายสัปดาห์ มติชนสุดสัปดาห์ เส้นทางเศรษฐกิจ และ เนชั่นสุดสัปดาห์ ตามลำดับ

นิตยสาร/วารสาร

ชื่อนิตยสารที่กลุ่มตัวอย่างอ่านเป็นประจำมากที่สุดใน 3 อันดับแรก คือ คู่สร้าง-คู่สม แพรว/แพรวสุดสัปดาห์ และ ขวัญเรือน สำหรับประเภทนิตยสารที่กลุ่มตัวอย่างอ่านเป็นประจำ มีดังนี้ นิตยสารประเภทบันเทิง (เช่น ทีวีพูล ซินีแมค ภาพยนตร์บันเทิง Starpic เอนเทอร์เทน) นิตยสารทั่วไป (ตัวอย่าง ตีพิมพ์วัฒนธรรม ปลัม อสท.) นิตยสารผู้หญิง (จันทร์ ผู้หญิงวันนี้ Angel พลอย หญิงไทย สตรีสาร) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 การเปิดรับข่าวสารเรื่องพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

ผลจากการวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์จากโทรทัศน์มากที่สุด (ร้อยละ 58.1) รองลงมาได้รับจากสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ นิตยสาร/วารสาร เพื่อนฝูง/เพื่อนร่วมงาน เพื่อนบ้าน บุคคลในครอบครัว/ญาติพี่น้อง และเจ้าหน้าที่ของทางราชการ ตามลำดับ

โดยส่วนใหญ่แล้ว กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในปริมาณน้อย กลุ่มที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนี้ในปริมาณค่อนข้าง

มากมีเพียงกลุ่มเดียว คือกลุ่มที่มีอายุ 46-55 ปี ในขณะที่กลุ่มอายุ 36-45 ปี ได้รับข่าวสารในเรื่องนี้น้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในระดับปานกลาง และมีความรู้เกี่ยวกับมาตรการรักษาความปลอดภัยของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์และความรู้เกี่ยวกับโอกาสที่โรงไฟฟ้านิวเคลียร์จะระเบิดน้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 ทศนคติของกลุ่มตัวอย่างต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติเป็นกลางต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ โดยเห็นพ้องต้องกันว่า การคัดเลือกสถานที่ตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมทางด้านความปลอดภัยมากกว่าผลทางด้านเศรษฐกิจ

ส่วนที่ 6 เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 63.2 ส่วนผู้ที่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 35.4 สำหรับเหตุผลที่ไม่เห็นด้วย โดยกลุ่มตัวอย่างเกรงว่าจะไม่ปลอดภัย มีความรู้สึกว่าคนไทยไม่ค่อยมีระเบียบวินัย อาจก่อให้เกิดอันตรายจากความประมาทของเจ้าหน้าที่ ส่วนเหตุผลที่เห็นด้วยกับการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย ก็คือ คิดว่าเป็นการเพิ่มทางเลือกด้านพลังงานให้มีมากขึ้น

ส่วนที่ 7 ความต้องการลักษณะและรูปแบบข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

การศึกษาในครั้งนี้พบว่า สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างต้องการรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มากที่สุด (ร้อยละ 83.3) รองลงมาเป็นสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ นิตยสาร/วารสาร แผ่นพับ และโปสเตอร์สี่สี ตามลำดับ

รายละเอียดรูปแบบ/ลักษณะของแต่ละสื่อ มีดังนี้

สื่อโทรทัศน์ ชอบลักษณะผลิตเป็นรายการพูดคุยพร้อมสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้องมากที่สุด รองลงมาผลิตเป็นภาพยนตร์โฆษณา ความยาว 30-60 วินาที ผลิตเป็นละครตอนเดียวจบ ผู้ดำเนินรายการพูดคุยแทรกในรายการ 3-5 นาที ผลิตเป็นละครเรื่องหลาย ๆ ตอนจบ และผลิตเป็นรายการสารคดีเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์ (ความเป็นมา, การนำมาใช้ประโยชน์, ประโยชน์และโทษ) ตามลำดับ

สื่อหนังสือพิมพ์ ชอบให้มีคอลัมน์พิเศษเฉพาะเรื่องนี้ทุกสัปดาห์มากที่สุด รองลงมาชอบให้แทรกข่าวสารเรื่องนี้ในคอลัมน์ที่เป็นที่นิยมของผู้อ่าน

สื่อวิทยุ ชอบให้นักจัดรายการพูดคุยแทรกในรายการ 3-5 นาที มากที่สุด รองลงมา ชอบเป็นประกาศสั้น ๆ 30-60 วินาที ผลิตเป็นรายการพูดคุยพร้อมสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ผลิตเป็นละครตอนเดียวจบ และผลิตเป็นละครเรื่อง หลาย ๆ ตอนจบ ตามลำดับ

สื่อนิตยสาร/วารสาร ชอบให้มีคอลัมน์พิเศษเฉพาะเรื่องนี้ทุกสัปดาห์มากที่สุด รองลงมาชอบให้แทรกข่าวสารเรื่องนี้ในคอลัมน์ที่เป็นที่นิยมของผู้อ่าน ผลิตเป็นชิ้นงานโฆษณา สีสี่ และ เสนอในรูปแบบข่าว ตามลำดับ

2. การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1

ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ต่างกันมีการเปิดรับสื่อมวลชนแตกต่างกัน พบว่า

- ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกันมีการเปิดรับสื่อมวลชน แตกต่างกัน
- ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกันมีการเปิดรับสื่อมวลชน แตกต่างกัน
(เฉพาะสื่อโทรทัศน์)

- ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพต่างกันมีการเปิดรับสื่อมวลชนแตกต่างกัน

- ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการเปิดรับสื่อมวลชนแตกต่างกัน (เฉพาะสื่อโทรทัศน์ และสื่อหนังสือพิมพ์)

-ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีรายได้ต่างกันมีการเปิดรับสื่อมวลชน แตกต่างกัน (เฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์)

สมมติฐานข้อที่ 2

ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน พบว่า

- ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน

-ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์แตกต่างกัน

-ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ไม่แตกต่างกัน

-ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน

-ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีรายได้ต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 3

ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่างกันมีทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน

-ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน

-ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ไม่แตกต่างกัน

-ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพต่างกันมีทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน

-ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน

-ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีรายได้ต่างกันมีทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 4

การเปิดรับสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาเรื่องนิวเคลียร์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์พบว่า

- การเปิดรับสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาเรื่องพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

สมมติฐานข้อที่ 5

ความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติของประชาชนในกรุงเทพมหานครต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ พบว่า

- ความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติของประชาชนในกรุงเทพมหานครต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

อภิปรายผล

สมมติฐานข้อที่ 1

ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่างกันมีการเปิดรับสื่อมวลชนแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยมีทั้งส่วนที่เป็นไปตามสมมติฐานและไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ตัวแปรที่พบว่าเป็นไปตามสมมติฐาน ได้แก่ เพศ อายุ (เฉพาะสื่อโทรทัศน์) อาชีพ ระดับการศึกษา (เฉพาะสื่อโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์) รายได้ ซึ่งผลสรุปดังกล่าวสามารถอธิบายได้จากทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลของเดอเฟลอร์ (DeFleur, 1966) ซึ่งกล่าวว่า ปัจจัยด้านบุคคลถือเป็นปัจจัยที่สำคัญมากทางการสื่อสาร การตัดสินใจเลือกรับข่าวสารอาจมีสาเหตุมา

จากที่บุคคลนั้น ๆ มีสิ่งสะสมอยู่ในตัวของบุคคลมาตั้งแต่เกิด (Predisposition) แตกต่างกัน ทฤษฎีนี้ได้รับการพัฒนามาจากแนวความคิดเรื่องสิ่งเร้าและการตอบสนอง (S-R Theory) และได้นำมาประยุกต์ใช้อธิบายเกี่ยวกับการสื่อสารไว้ว่า ผู้รับสารที่มีคุณลักษณะต่างกันจะมีการเปิดรับสื่อแตกต่างกัน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกันมีการเปิดรับสื่อมวลชนแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสื่อมวลชนที่ประชาชนเปิดรับได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ ผู้หญิงเปิดรับสื่อโทรทัศน์มากกว่าผู้ชาย ผู้ชายเปิดรับสื่อวิทยุและหนังสือพิมพ์มากกว่าผู้หญิง (ตารางที่ 117) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ซาเลห์ (Saleh, 1994) ที่ศึกษารูปแบบการสื่อสารของผู้อพยพชาวเยเมนในสหรัฐอเมริกา พบว่า เพศต่างกันมีการเปิดรับสื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดารณี ถนอม (2532) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารรัฐสภาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่เป็นชายและหญิงมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารรัฐสภาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

และวัชรียา อานามวัฒน์ (2533) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์เพื่อการใช้ประโยชน์และการตอบสนองความต้องการ: ศึกษาเฉพาะกรณีรายการธรรมะพระพยอมกับนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มเพศหญิงมีปริมาณการเปิดรับสื่อในแต่ละวันมากกว่าเพศชาย

1.2 ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกันมีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยกลุ่มประชาชนที่มีอายุระหว่าง 46-55 ปี จะมีปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์น้อยกว่ากลุ่มประชาชนที่มีอายุระหว่าง 15-25 ปี กลุ่มประชาชนที่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี และกลุ่มประชาชนที่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี (ดูตารางที่ 118) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรียา อานามวัฒน์ (2533) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์เพื่อการใช้ประโยชน์และการตอบสนองความต้องการ : ศึกษาเฉพาะกรณีรายการธรรมะพระพยอมกับนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มที่มีอายุแตกต่างกันจะมีปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ในแต่ละวันแตกต่างกัน

ประวิณ พัฒนะพงษ์ (2534) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการแสวงหาข่าวและความพึงพอใจต่อข่าวสารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกรรมการหมู่บ้าน ที่อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่า กรรมการหมู่บ้านที่มีอายุต่างกันจะมีการเลือกใช้สื่อโทรทัศน์แตกต่างกัน

ไอดา (Aida, 1976) เรื่อง การหาความสัมพันธ์ระหว่างความอาวุโส การเป็นสมาชิกชมรม และการเปิดรับสื่อมวลชน พบว่า นักเรียนที่เรียนชั้นเดียวกัน คนที่อายุน้อยกว่าจะเปิดรับสื่อมากกว่าคนที่มีอายุแก่กว่า

และซาเลห์ (Saleh, 1994) ที่ศึกษารูปแบบการสื่อสารของผู้อพยพชาวเยเมนในสหรัฐอเมริกา พบว่า อายุมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเปิดรับสื่อ

ส่วนสื่อวิทยุ และหนังสือพิมพ์ ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีการเปิดรับสื่อไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ตัวแปรที่มีส่วนทำให้ประชาชนที่มีอายุต่างก็มีปริมาณการเปิดรับสื่อวิทยุไม่แตกต่างกัน ก็คือ ในปัจจุบันสมาชิกในครอบครัวมักจะมีวิทยุส่วนตัวกัน ผู้ที่มีอายุน้อยก็อาจจะมีวิทยุที่สามารถพกพาและมีหูฟังส่วนตัวทำให้มีเวลาฟังวิทยุได้ไม่แตกต่างจากกลุ่มอายุที่อยู่ในวัยทำงานที่มีรถยนต์ก็สามารถฟังวิทยุในช่วงไปและกลับบ้าน หรือกลุ่มผู้ที่มีอายุมากต้องอยู่บ้าน ก็แก้เหงาด้วยการเปิดวิทยุ จึงทำให้แต่ละกลุ่มอายุมีปริมาณการเปิดรับสื่อวิทยุไม่แตกต่างกัน ส่วนสื่อหนังสือพิมพ์ การอ่านหนังสือพิมพ์ในเมืองไทยครอบครัวหนึ่งจะเลือกซื้อหนังสือพิมพ์ที่สมาชิกในบ้านชอบอ่าน 1-2 ฉบับ และด้วยเหตุที่การนำเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะมีคอลัมน์ในเรื่องต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันนัก ในหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งจะมีคอลัมน์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นข่าวประจำวัน ข่าวเศรษฐกิจ การเมือง สังคม บันเทิง กีฬา การศึกษา ที่เด็ก วัยรุ่น หรือผู้ใหญ่ สามารถเลือกอ่านได้ตามความสนใจ จึงเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ 1-2 ฉบับนั้นจะเวียนอ่านกันระหว่างสมาชิกภายในบ้าน ในแต่ละบ้านจะมีสมาชิกที่มีกลุ่มอายุต่างกัน เช่น ปู่ย่าตายาย พ่อแม่ และลูก จึงทำให้ปริมาณการอ่านหนังสือพิมพ์ของแต่ละกลุ่มอายุไม่แตกต่างกันคือ มีปริมาณการอ่านหนังสือพิมพ์ประมาณ 1-2 ฉบับ เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวิริยา ภูวสิน(2534) เรื่อง การรับข่าวสารยาม้าจาก สื่อมวลชนของพนักงานขับรถบริษัท ขนส่ง จำกัด (บขส.) พบว่า อายุของพนักงานขับรถต่างกันมีการเปิดรับสื่อวิทยุและหนังสือพิมพ์ไม่แตกต่างกัน

1.3. ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพต่างกันมีการเปิดรับสื่อมวลชนแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กลุ่มที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจมีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์น้อยกว่ากลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มที่มีอาชีพค้าขาย/มีกิจการส่วนตัว/อาชีพอิสระกลุ่มแม่บ้านมีการเปิดรับสื่อวิทยุน้อยกว่ากลุ่มที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน/ธนาคาร กลุ่มที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป/งานบริการ นอกจากนี้

กลุ่มที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจมีการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์มากกว่ากลุ่มแม่บ้าน (ตารางที่ 119) สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะกลุ่มแม่บ้านเป็นผู้ที่มีเวลาอยู่ที่บ้านมาก และเป็นผู้หญิง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เพศหญิงเปิดรับสื่อโทรทัศน์ และวิทยุมากกว่าเพศชาย และเหตุผลในการเปิดรับสื่อโทรทัศน์และสื่อวิทยุมักจะเพื่อความบันเทิง จึงทำให้เปิดรับสื่อโทรทัศน์ มากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ ส่วนสื่อหนังสือพิมพ์ผู้ที่เปิดรับมักจะมุ่งเพื่อต้องการทราบข่าวสาร ข้อมูล อาชีพที่ต้องการทราบข่าวสารข้อมูลจึงมีการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์มากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ เช่น ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ก็ย่อมจะต้องการข่าวสารมากกว่ากลุ่มแม่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยดังต่อไปนี้

ดารณี ถนอม (2532) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารรัฐสภาของ ประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่อยู่ในกลุ่มอาชีพต่างกันมี พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารรัฐสภาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ไพลิน ศศิธนาแก้ว (2536) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมทาง โทรทัศน์ ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขต กรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมจากสื่อมวลชนของประชาชนมีความแตกต่างกันตามอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1.4 ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการเปิดรับสื่อ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยที่กลุ่มที่มีการศึกษา ระดับอนุปริญญา/ปวส./ปวท./ปกศ.สูง มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับ ป.1-ป.7 กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ส่วน กลุ่มที่มีการศึกษาระดับ ป.1-ป.7 มีการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์น้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เข้าเรียน กลุ่มที่มีการศึกษาระดับ ม.4-ม.6/ปวช./ปกศ.ต้น หรือเทียบเท่า กลุ่มที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ ปวส./ปวท./ ปกศ.สูงและกลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ตารางที่ 120) ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของสิริพร จิตรักษ์ธรรม (2536) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับและการใช้ประโยชน์ข่าวสารจาก หนังสือพิมพ์และนิตยสารด้านธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจการส่งออก พบว่า ระดับการศึกษาที่ แตกต่างกันทำให้ปริมาณการเปิดรับหนังสือพิมพ์ด้านธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ไพลิน ศศิธนาแก้ว (2536) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขต

กรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมจากสื่อมวลชนของประชาชนมีความแตกต่างกันตามระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

และงานวิจัยของ ซาเลห์ (Saleh,1994) ที่ศึกษารูปแบบการสื่อสารของผู้อพยพชาวเยเมนในสหรัฐอเมริกา พบว่า ระดับการศึกษาแตกต่างกัน ทำให้การเปิดรับสื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนสื่อวิทยุ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการเปิดรับสื่อไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ตารางที่ 120) ตามทฤษฎีความแตกต่างของบุคคลของเดอเฟลอร์ (De Fleur) ที่กล่าวว่า ผู้รับสารที่มีลักษณะต่างกันจะมีความสนใจข่าวสารแตกต่างกันนั้น ผลการทดสอบสมมติฐานไม่เป็นไปตามทฤษฎี อาจด้วยเหตุที่ว่า สื่อวิทยุเป็นสื่อที่ไม่จำเป็นต้องอาศัยการอ่านเขียนได้หรือการศึกษาในระดับสูงที่จะทำให้เข้าใจสารเหมือนสื่อสิ่งพิมพ์ และลักษณะของการเปิดรับวิทยุของกลุ่มตัวอย่างก็มีลักษณะเป็นการเปิดรับเพื่อความบันเทิงมากกว่าต้องการรับข่าวสาร ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัย พบว่า ประเภทของรายการวิทยุที่ฟังเป็นประจำจะเป็นการฟังเพลงไม่ว่าจะเป็นเพลงไทยหรือเพลงสากล คิดเป็นร้อยละ 49.4 (ตารางที่ 41) ทำให้การเปิดรับสื่อวิทยุไม่แตกต่างกันนัก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพีระนันท์ นูรณะไสภณ (2538) เรื่องพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากสื่อมวลชนไม่แตกต่างกัน

1.5 ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีรายได้ต่างกันมีการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กลุ่มที่มีรายได้เดือนละ 10,001-15,000 บาท มีการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์มากกว่ากลุ่มที่ไม่มีรายได้ ประชาชนส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์เพื่อต้องการทราบข่าวสาร เหตุการณ์บ้านเมือง ความรู้ความเคลื่อนไหวในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งแตกต่างจากการเปิดรับสื่อโทรทัศน์หรือวิทยุที่เปิดรับเพื่อความบันเทิง และจะเห็นได้ว่าประชาชนที่มีรายได้สูงมักจะเป็นผู้ประกอบการอาชีพที่จำเป็นต้องทราบข่าวสาร หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพ เช่น ผู้ที่มีอาชีพค้าขายหรือนักธุรกิจก็ย่อมต้องการทราบความเคลื่อนไหวของตลาดที่เกี่ยวข้องกับสินค้าของตน หรือผู้ที่มีอาชีพรับราชการอาจจะต้องทราบข้อมูลหรือข่าวสารในส่วนที่หน่วยงานของตนเกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพร จิตรักษ์ธรรม (2536) ศึกษาเรื่อง

การเปิดรับและการใช้ประโยชน์ข่าวสารจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารด้านธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจการส่งออก พบว่า รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันทำให้ปริมาณการเปิดรับหนังสือพิมพ์ด้านธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานข้อที่ 2

ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยมีทั้งส่วนที่เป็นไปตามสมมติฐานและไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ตัวแปรที่พบว่าเป็นไปตามสมมติฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ รายละเอียดดังนี้

2.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยที่ผู้ชายจะมีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มากกว่าผู้หญิง (ดูตารางที่ 122) การวิจัยทางจิตวิทยาหลายชิ้นได้แสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงและผู้ชายมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องความคิด ค่านิยม และทัศนคติ ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมและสังคมกำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกัน ผู้หญิงมักจะมีจิตใจอ่อนไหวและเจ้าอารมณ์ (emotional) โอนอ่อนผ่อนตาม (submissive) และเป็นแม่บ้านแม่เรือน (home-oriented) (William D. Brooks อ้างถึงใน ประมะ สตะเวทิน , 2533 หน้า 114) และจากผลการวิจัยในครั้งนี้นพบว่า ผู้ชายมีการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์มากกว่าผู้หญิง (จากตารางที่ 5) และค่าเฉลี่ยปริมาณการเปิดรับข่าวสารเรื่องพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของผู้ชายและผู้หญิงเท่ากัน คือ 1.66 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างน้อย (จากตารางที่ 69) นอกจากนี้ ผลการศึกษาของแบคเตอร์ (Baxter, 1988) ยังพบว่า ผู้หญิงไม่ค่อยเข้าใจเกี่ยวกับพลังงานทดแทน การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ หรือประโยชน์ของพลังงานนิวเคลียร์ต่อสังคม และผู้หญิงยังมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีน้อยกว่าผู้ชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์ชัย ศรีสอน (2532) ที่ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเพศศึกษาจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารของนักศึกษาวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูเพศหญิงและชายมีความรู้ความคิดเห็น ในเรื่องเพศศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วริศรา วราลักษณ์ (2537) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสารความรู้เรื่องสิ่งเสพติดและการป้องกันสิ่งเสพติดจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ก็พบว่า นักเรียนหญิงและชายมีระดับความรู้เรื่องยาเสพติดและการป้องกันแตกต่างกัน

และงานวิจัยในต่างประเทศที่สอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ การศึกษาของโทโรและแม็คโดนเนล (Toro and McDonell, 1992) เรื่อง การสำรวจความเชื่อ ทศนคติ และความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับเด็กเร่ร่อน พบว่า ประชาชนเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจและมีแนวโน้มที่จะช่วยเหลือเด็กเร่ร่อนมากกว่าเพศชาย

2.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 46-55 ปี มีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มากกว่าทุก ๆ กลุ่มอายุ (ดูตารางที่ 123) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุพดี จิตติกุลเจริญ (2531) ศึกษาเรื่อง การศึกษาทัศนคติที่มีต่อ ป.ป.ป. ของกลุ่มข้าราชการที่สังกัดสำนักงานนายกรัฐมนตรีในกรุงเทพมหานคร พบว่า อายุของข้าราชการที่ต่างกันจะเป็นผลให้ระดับความรู้ความเข้าใจต่อ ป.ป.ป. ต่างกันไปด้วย โดยผู้ที่มีอายุน้อยจะมีความรู้เกี่ยวกับ ป.ป.ป. มากกว่าผู้ที่มีอายุมาก

โทโรและแม็คโดนเนล (Toro and McDonell, 1992) เรื่อง การสำรวจความเชื่อ ทศนคติ และความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับเด็กเร่ร่อน พบว่า ประชาชนที่มีอายุน้อยมีความรู้ความเข้าใจและมีแนวโน้มที่จะช่วยเหลือเด็กเร่ร่อนมากกว่าคนกลุ่มอื่น ๆ

และการศึกษาของแม็คคอลลัม ,เอสเซอร์ และไฮเวล (McCallum, Esser and Howell, 1992) เรื่อง การศึกษาความรู้และทัศนคติของชาวอเมริกันเชื้อสายอาฟริกาต่อโครงการการศึกษาของชุมชน พบว่า กลุ่มที่มีอายุน้อยที่สุด และกลุ่มที่มีอายุมากที่สุดมีความรู้เกี่ยวกับโครงการน้อยที่สุด

2.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับ ป.1 -ป.7 และกลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับ ป.1-ป.7 และกลุ่มที่มีการศึกษาระดับ ม.1-ม.3 หรือเทียบเท่า (ดูตารางที่ 125) ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามีโอกาสเรียนรู้เรื่องพลังงานนิวเคลียร์จากการเรียนในชั้นเรียนที่สูงขึ้นมากกว่า เช่น ในวิชาวิทยาศาสตร์ หรือมีโอกาสที่เปิดรับสื่อโดยเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีความรู้ในเรื่องนิวเคลียร์มากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนิภา พิทักษานนท์ (2536) เรื่อง การศึกษาความรู้และ

ทัศนคติของผู้แทนสหกรณ์ที่มีต่อสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยเพื่อวางแผนนโยบายและประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนา สันนิบาตสหกรณ์ฯ พบว่า ผู้แทนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับสันนิบาตสหกรณ์แตกต่างกัน

และการศึกษาของเพดีโก (Pedico, 1986) เรื่อง การศึกษาทัศนคติของประชาชนในเทนเนสซีตะวันออกเฉียงใต้กับความเสี่ยงของกัมมันตรังสี พบว่า ประชาชนในรัฐเทนเนสซีที่มีระดับการศึกษาสูงมีความรู้เกี่ยวกับกัมมันตรังสีมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ

2.4 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กลุ่มที่มีรายได้เดือนละสูงกว่า 20,000 บาทมีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มากกว่าทุก ๆ กลุ่มอายุ ยกเว้นกลุ่มที่มีรายได้เดือนละ 15,001-20,000 บาท (ดูตารางที่ 126) จากการวิจัยที่ผ่านมาพบว่ารายได้และระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กันสูงมาก โดยเฉพาะแล้วคนที่มีการศึกษาสูงมักจะมีรายได้สูงตามไปด้วย ผู้ที่มีการศึกษาสูงมีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์สูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ ดังนั้นผู้ที่มีรายได้สูงก็น่าที่จะมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์สูงด้วย

ส่วนตัวแปรอาชีพนั้น ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน (ตารางที่ 124) จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ค่าเฉลี่ยปริมาณการเปิดรับข่าวสารเรื่องพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ทุกกลุ่มอาชีพอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของประชาชนทั้งหมด และอยู่ในเกณฑ์ความรู้ปานกลาง คือ ตอบคำถามในเรื่องความรู้ทั้งหมด 22 ข้อ ตอบได้คนเฉลี่ยตั้งแต่ 8.61 ถึง 9.33 คือ ตอบได้ 8 - 9 ข้อใน 22 ข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะเรื่องพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์อาจเป็นเรื่องเรื่องที่ใกล้ตัว ยังไม่มีผลกระทบต่อประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครจึงทำให้ความสนใจในข่าวสารเรื่องนิวเคลียร์ไม่มากนัก จึงทำให้ความรู้ของประชาชนที่มีอาชีพต่างกันจึงไม่แตกต่างกันในเรื่องความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอังคณา มั่งมีทรัพย์ (2534) เรื่อง ประสิทธิภาพของการเผยแพร่ข่าวสารคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุขที่มีต่อความรู้และความตระหนักของประชาชนในเขตจังหวัดนครปฐม พบว่า ทุกกลุ่มอาชีพไม่มีความแตกต่างกันด้านความรู้เรื่องความปลอดภัยด้านอาหาร

สมมติฐานข้อที่ 3

ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่างกันมีทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยมีทั้งส่วนที่เป็นไปตามสมมติฐานและไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ตัวแปรที่พบว่าเป็นไปตามสมมติฐาน ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา และ รายได้ รายละเอียด ดังนี้

3.1 ประชาชนชายและหญิงมีทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยที่ประชาชนเพศชายมีทัศนคติที่ดีต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มากกว่าประชาชนเพศหญิง (ดูตารางที่ 127) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

บรอดี้ (Brody, 1981) เรื่องพลังงานนิวเคลียร์:ความแตกต่างระหว่างเพศกับประชาติ พบว่าเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อพลังงานนิวเคลียร์แตกต่างกัน คือ ผู้หญิงจะมีความเชื่อเรื่องความปลอดภัยของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์น้อยกว่าผู้ชาย และคิดว่าพลังงานนิวเคลียร์น่าจะก่อให้เกิดปัญหาและมีความกังวลมากกว่าเพศชาย

และการศึกษาของดรอทซ์และบริทท์ (Drottz and Britt, 1991) เรื่อง การศึกษาความเข้าใจ ทัศนคติ และการรับรู้ความหมายเกี่ยวกับอันตรายจากกากนิวเคลียร์ พบว่า ผู้หญิงมีทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์ว่าอันตรายมากกว่าผู้ชาย

3.2 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กลุ่มที่มีอาชีพค้าขาย/มีกิจการส่วนตัว/อาชีพอิสระมีทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ดีกว่ากลุ่มแม่บ้าน (ดูตารางที่ 129) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาลี ตั้งจิตต์ศิลป์ (2536) เรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำแตกต่างกัน

3.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกันเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับ ป.1-ป.7 มีค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์น้อยกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับ ม.1-ม.7หรือเทียบเท่า และกลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี และกลุ่มที่ไม่ได้เข้าเรียนมีค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับ ป.1-ป.7 และกลุ่มที่มีการศึกษาระดับ ม.4-ม.6/ปวช./ปวศ.ต้น หรือเทียบเท่า (ดูตารางที่ 130) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ

สุมาลี ตั้งจิตต์ศีล (2536) เรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำแตกต่างกัน

ส่วนการศึกษาในต่างประเทศที่สอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ การศึกษาของบิลลิงและเครเมอร์ (Billing and Cramer, 1990) เรื่อง ตัวแปรที่นิยมใช้และตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ที่เป็นตัวพยากรณ์ทัศนคติในเรื่องเชื้อชาติในบริเทน พบว่า ระดับการศึกษาต่างกันทำให้ทัศนคติในเรื่องเชื้อชาติแตกต่างกันด้วย

3.4 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กลุ่มที่มีรายได้เดือนละสูงกว่า 20,000 บาท มีค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มากกว่ากลุ่มที่ไม่มีรายได้และกลุ่มที่มีรายได้เดือนละ 5,000-10,000 บาท (ดูตารางที่ 131) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ

สุมาลี ตั้งจิตต์ศีล (2536) เรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำแตกต่างกัน

ส่วนการศึกษาในต่างประเทศที่สอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ การศึกษาของปาร์คเกอร์, ออนเยควูลูจ และมูร์ติ (Parker, Onyekwulje and Murty, 1995) เรื่อง การศึกษาทัศนคติของชาวอเมริกันเชื้อสายแอฟริกันต่อตำรวจท้องที่ พบว่า รายได้ที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อตำรวจท้องที่แตกต่างกัน คนที่มีรายได้สูงจะมีทัศนคติที่ดีต่อตำรวจท้องที่

ส่วนตัวแปรอายุนั้น ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน (ตารางที่ 128) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

สุมาลี ตั้งจิตต์ศีล (2536) เรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า อายุแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการรักษาคุณภาพน้ำไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 4

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาเรื่องนิวเคลียร์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาเรื่องพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (คูตารางที่ 132) และสอดคล้องกับ โรเจอร์ส (Rogers, 1973) ซึ่งได้กล่าวว่าการสื่อสารก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ เมื่อผู้รับสารได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ สำหรับงานวิจัยที่สามารถสนับสนุนผลการทดสอบของสมมติฐานข้อนี้ ได้แก่

การศึกษาของเฟลิป คอร์เซนเนีย วันดา เดล โทโร และเจมส์ กานดีโน (Felipe Korzeny , Wanda del Taro and James Gadino , 1987) เรื่อง อิทธิพลของสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อความรู้ ทักษะคิด และความคิดเห็นในด้านข่าวสารต่างประเทศของชาวอเมริกัน พบว่า การเปิดรับข่าวสารต่างประเทศทางโทรทัศน์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้ด้านข่าวต่างประเทศของประชาชน

งานวิจัยของต้องฤดี ปุณณกันต์ (2533) เรื่อง การเปิดรับการสื่อสารกับการพัฒนาความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมของประชาชนตามโครงการขยายฐานประชาธิปไตยสู่ปวงชนศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การเปิดรับสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความรู้ของประชาชน

การศึกษาของศรีธรรณ์ โรจนสุพจน์ (2533) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อมวลชนกับความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การอ่านหนังสือพิมพ์และการดูโทรทัศน์ทั้งแบบเจาะจงและแบบทั่วไปมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมเมื่อควบคุมระดับการศึกษา

การศึกษาของสุวารีย์ วงศ์วัฒนา (2535) เรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้อะไรสักอย่าง และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนชาวแพ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สมมติฐานข้อที่ 5

ความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติของประชาชนในกรุงเทพมหานครต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

จากผลการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนในกรุงเทพมหานครต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในเชิงบวก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 5 (ตารางที่ 133) แนวความคิดที่สามารถอธิบายถึงผลการทดสอบสมมติฐานนี้ได้ก็คือ แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติของ Katz และ Stotland ซึ่งได้แยกส่วนประกอบของทัศนคติไว้ 3 ส่วน และหนึ่งในสามส่วนนั้นก็คือ ส่วนประกอบด้านความคิด หรือความรู้ความเข้าใจ ที่เรียกว่า “Cognitive Component” ได้แก่ความคิดซึ่งเป็นส่วนประกอบของมนุษย์ในการคิด ซึ่งความคิดนี้อาจจะอยู่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่ต่างออกไป นอกจากนี้จากการศึกษาของโฮฟแลนด์และเจนิส (Hovland and Janis, 1959) กล่าวไว้ในขั้นตอนที่ 2 จาก 4 ขั้นตอนของกระบวนการกำหนดว่าบุคคลได้ถูกชักจูงโดยการสื่อสาร ก็คือ ความเข้าใจ (Comprehension) ซึ่งแน่นอนว่าก่อนเกิดความเข้าใจสิ่งใดก็ตาม เราต้องมีความรู้ในสิ่งนั้น ๆ เสียก่อน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความรู้เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปทางบวกหรือลบ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติขึ้นอยู่กับความรู้ เมื่อทัศนคติเปลี่ยนแปลงก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533) สำหรับงานวิจัยที่สามารถสนับสนุนผลการทดสอบของสมมติฐานข้อนี้ ได้แก่

การศึกษาของมุกดา แก้วมณีโชค (2531) เรื่อง ประสิทธิภาพของสื่อเสียงตามสายที่มีต่อความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับสุขาภิบาลอาหารของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี พบว่า ระดับความรู้สัมพันธ์กับทัศนคติและการปฏิบัติตนด้านสาธารณสุขด้านการสุขาภิบาลอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การศึกษาของวริศรา วิเศษพงษ์ (2533) เรื่องการเปิดรับข่าวสาร และทัศนคติของผู้ส่งออกระดับพิเศษที่มีต่อมาตรการทางภาษีอากรเพื่อส่งเสริมการส่งออกของกรมศุลกากร พบว่า ความรู้ความเข้าใจของผู้ส่งออกระดับพิเศษในการดำเนินงานด้านส่งเสริมการส่งออกของกรมศุลกากรมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อมาตรการทางภาษีอากรเพื่อส่งเสริมการส่งออกของกรมศุลกากร

การศึกษาของเพ็ญจันทร์ สุธีพิเชษฐกุล (2534) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเปิดรับสื่อความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมในการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ : ศึกษา

เฉพาะกรณีข้าราชการกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับโทษพิษภัยของบุหรี่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการไม่สูบบุหรี่

บัทมา สุธีชัย (2534) เรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติต่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินของเจ้าหน้าที่รับตรวจในหน่วยราชการส่วนกลางและรัฐวิสาหกิจ พบว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินมีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติที่มีต่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน โดยผู้ที่มีระดับความรู้เกี่ยวกับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินในระดับสูงและปานกลาง จะมีทัศนคติที่ดีต่อสำนักงานฯ

และการศึกษาของบุษบา ภูสกุล (2535) เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้

ส่วนการศึกษาในต่างประเทศที่สอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

การศึกษาของฟิลลิป (Phillip, 1984) เรื่อง การประเมินผลด้านความรู้ ทัศนคติ และความเชื่อของเยาวชนใน Nuclear Energy Psychoeducational Program (NEPP) หลังจากการทดลอง พบว่า เมื่อให้ความรู้เรื่องโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ตามโปรแกรมของ NFPP แล้ว การเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาทัศนคติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการทดสอบความรู้และทัศนติก่อนทดลอง

และการศึกษาของ เอนซีเดล (Einsiedel, 1994) เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ของชาวแคนาเดียนต่อวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่า ผู้ที่มีระดับความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระดับต่ำมีความรู้สึกไม่เชื่อถือในวิทยาศาสตร์และมีความรู้สึกไม่เกี่ยวข้องข้องกับนโยบายทางวิทยาศาสตร์

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมด ทำให้สรุปได้ว่า 1). ลักษณะทางประชากรของประชาชนในกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกันทำให้การเปิดรับสื่อที่แตกต่างกัน 2). การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้เรื่องพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ 3). ความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มีความแตกต่างกันตามลักษณะประชากร และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

บทสรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา ทำให้ยืนยันได้ว่า ทักษะคิดที่ติดต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์หรือการที่จะให้ประชาชนยอมรับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นั้น จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่ถูกต้องด้วย และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่ถูกต้องก็จะต้องถูกส่งไปยังกลุ่มที่ต้องการก็ต้องตรงช่องทางด้วย เนื่องจากกลุ่มที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกันก็มีการเปิดรับสื่อ มีความรู้ ทักษะคิด และมีความต้องการรูปแบบของข่าวสารที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

สถานการณ์ปัจจุบัน ในทัศนะของประชาชนในกรุงเทพมหานคร มีความเห็นว่า ถ้าผลิตไฟฟ้าจากพลังงานนิวเคลียร์จะไม่ปลอดภัย มีความรู้สึกว่าคุณคนไทยไม่ค่อยมีระเบียบวินัย ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดอันตรายจากความประมาทของเจ้าหน้าที่ และส่วนใหญ่คิดว่าการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์จะมีผลเสียมากกว่าผลดี ซึ่งจากผลการสำรวจ ยังพบอีกว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทยในปริมาณที่ค่อนข้างสูง คือ ร้อยละ 63.2 ในขณะที่ผู้ที่ไม่เห็นด้วยเพียงร้อยละ 35.4 และจากการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนมาก (ร้อยละ 80.3) มีความเห็นว่าการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ รัฐบาลจำเป็นต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วย

และจากการรวบรวมข่าวเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ทางหนังสือพิมพ์รายวันและรายสัปดาห์ในปี พ.ศ. 2538 จำนวน 1200 ชิ้น พบว่า เนื้อหาข่าวเกี่ยวกับการต่อต้านการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ มีจำนวนถึง 526 ชิ้น (คิดเป็นร้อยละ 43.8) ข่าวเกี่ยวกับปัญหาและการเคลื่อนไหวในการใช้พลังงานนิวเคลียร์ในเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ จำนวน 318 ชิ้น (คิดเป็นร้อยละ 26.5) ข่าวเกี่ยวกับการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ จำนวน 207 ชิ้น (คิดเป็นร้อยละ 17.3) ข่าวเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศต่าง ๆ จำนวน 20 ชิ้น (คิดเป็นร้อยละ 1.6) แต่ข่าวเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากรังสีและพลังงานนิวเคลียร์ทางสันติ เพียงแค่ 43 ชิ้น (คิดเป็นร้อยละ 3.6) ซึ่งถ้าพิจารณาจากข่าวสารต่าง ๆ ที่เผยแพร่ทางสื่อหนังสือพิมพ์และนิตยสารในรอบปีที่ผ่านมา โดยมีปริมาณค่อนข้างมาก แต่มีลักษณะที่สร้างภาพลบให้กับพลังงานนิวเคลียร์ จึงอาจจะทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ได้ โดยการโยงเรื่องระเบิดนิวเคลียร์เข้ากับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ คิดว่าโรงไฟฟ้านิวเคลียร์จะมีโอกาสระเบิดเหมือนระเบิดนิวเคลียร์ และคิดว่าโรงไฟฟ้านิวเคลียร์และพลังงานนิวเคลียร์มีอันตรายมาก เพราะจากการอ่านจากหน้าหนังสือพิมพ์พบว่ามีเสียงต่อต้านจากชาวโลกจำนวนมากนั่นเอง

ดังนั้น ข้อเสนอแนะเพื่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชน ถ้าจำเป็นต้องมีการตัดสินใจก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ขึ้นในประเทศไทย จึงควรเน้นที่การเผยแพร่และให้ความรู้ที่ถูกต้อง ตรงกัน เพื่อลดความสับสนที่มีต่อข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และเพื่อเพิ่มความมั่นใจและความสบายใจกับการมีโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย ข้อเสนอแนะเพื่อการประชาสัมพันธ์ มีดังนี้

1. ผลิตข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่นำเสนอต่อประชาชน โดย

- ให้เนื้อหาเกี่ยวกับระบบการทำงานของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ โรงไฟฟ้านิวเคลียร์มีโอกาสระเบิดเหมือนระเบิดนิวเคลียร์หรือไม่ ให้ความกระจ่างเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ทั้งข้อดีและข้อเสียของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เพื่อให้ประชาชนรู้จักโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ให้ดีขึ้น

- ให้ข้อมูลที่มีน้ำหนักและมีความน่าเชื่อถือในอันที่จะแก้ภาพลักษณ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่จะต้องทำหน้าที่ ความรับผิดชอบ และมาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการควบคุมความปลอดภัยของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เช่น การทดสอบคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุก ๆ 3 ปี เพื่อให้ประชาชนมั่นใจในเรื่องความปลอดภัยจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

- ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดเก็บกากนิวเคลียร์ที่ถูกต้องว่าทำอย่างไร เพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจและไม่ก่อให้เกิดความตื่นกลัวอันตรายจากกากนิวเคลียร์

- ให้ความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพลังงานนิวเคลียร์ในประเทศไทย พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับการนำพลังงานนิวเคลียร์มาใช้ประโยชน์ทางด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านทางการแพทย์ อุตสาหกรรม การเกษตร ฯลฯ เพื่อให้ประชาชนจะได้เห็นประโยชน์ของพลังงานนิวเคลียร์ที่จะว่าไปแล้วก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับเราโดยที่ไม่รู้ตัว

- เนื้อหาสาระที่นำเสนอ นั้น ควรมีความกระชับและใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เพื่อจะได้เข้าถึงและสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนได้

- ควรเน้นเรื่องความปลอดภัยของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เนื่องจากประเด็นนี้กำลังเป็นที่วิตกกังวลของสังคมในปัจจุบัน

2. วางแผนประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในระยะยาว โดยเน้นการนำเสนอที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพราะประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แก่ประชาชนจึงเป็นการเปลี่ยนความคิดเห็นต่อการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ให้เป็นลักษณะที่เห็นด้วยมากยิ่งขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นในลักษณะนี้ จำเป็นต้องใช้เวลาานมากกว่าการสร้างทัศนคติหรือการเสริมทัศนคติที่มีอยู่เดิม

3. ในการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นั้น ควรคำนึงถึงลักษณะทางประชากรของประชาชนที่ต้องการส่งสารไปถึง เช่น เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ด้วย โดยอาจจะวางแผนการผลิตสื่อและช่องทางให้เหมาะสม

ลักษณะกลุ่มที่ต้องการจะเผยแพร่ความรู้ ซึ่งลักษณะประชากรเหล่านี้มีผลต่อการเปิดรับสื่อที่แตกต่างกัน และควรใช้สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อหลักในการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เนื่องจากสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีทั้งภาพและเสียงทำให้ผู้รับสารสามารถจดจำข่าวสารได้มากกว่าสื่ออื่น ๆ ริค คอกเกอร์ (Rick Coger, 1975) กล่าวว่า ความทรงจำในสิ่งที่เราเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของประสาทสัมผัส ผลการวิจัยปรากฏว่า โดยทั่วไป เราสามารถจำได้ 10% จากการอ่าน 20% จากการฟัง 30% จากการเห็น 50% จากการฟังและการเห็น 70% จากการพูด และ 90% จากการพูดในสิ่งที่เราทำลงไป นอกจากนี้จะใช้สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อหลักแล้ว เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้นควรเผยแพร่ข่าวสารโดยใช้ร่วมกับสื่ออื่น ๆ เช่น สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อนิตยสาร/วารสาร แผ่นพับ และโปสเตอร์สี (รายละเอียดดูได้จากผลการวิจัย) โดยปกติ ประชาชนในกรุงเทพมหานครจะดูข่าวประจำวันทางโทรทัศน์ แต่ยังมีรายการอื่น ๆ ที่ประชาชนในกรุงเทพมหานครนิยมดูต่างกัน ดังนั้นในการประชาสัมพันธ์จึงควรเลือกรายการทางโทรทัศน์ที่ประชาชนดูเป็นประจำ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ออกไปนั้นสามารถเข้าถึงประชาชนได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย เช่น

ประชาชนหญิง ชอบดู

- ข่าวประจำวัน ละครหลังข่าวหลังข่าวทุกช่อง โดยละครที่ได้รับความนิยมค่อนข้างมาก คือละครช่อง 7 และช่อง 3 และนอกจากนี้ยังชอบดูรายการทอล์คโชว์/สนทนา/โต้วาทิ รายการที่เป็นที่นิยม คือรายการ ทไวไลท์โชว์ สี่ทุ่มสแควร์

ประชาชนชาย ชอบดู

- ข่าวประจำวัน ทอล์คโชว์/สนทนา/โต้วาทิ และละครขอบดูพอ ๆ กับรายการเกมส์โชว์ รายการที่เป็นที่นิยม คือรายการชิงร้อยชิงล้าน และเวทีทอง

ประชาชนที่มีอายุ 15-45 ปี ชอบดู

- ข่าวประจำวันมากที่สุด รองลงมาเป็นละคร และรายการทอล์คโชว์/สนทนา/โต้วาทิ

ซึ่งลักษณะ/รูปแบบของข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์ที่ประชาชนต้องให้นำเสนอในสื่อโทรทัศน์นั้น ประชาชนส่วนมากชอบให้เสนอเป็นรายการพูดคุยพร้อมสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในส่วนนี้เราสามารถนำเสนอข่าวสารทางรายการทอล์คโชว์/สนทนา/โต้วาทิ ที่ประชาชนชอบดู เช่น รายการทไวไลท์โชว์ สี่ทุ่มสแควร์ ในขณะที่กลุ่มแม่บ้านต้องการให้นำเสนอในรูปแบบละครตอนเดียวจบ ประชาชนที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาต้องการ

ให้นำเสนอข่าวสารเรื่องพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เป็นภาพยนตร์โฆษณาความยาว 30-60 วินาที

นอกจากนี้ อาจเลือกใช้สื่อมวลชนอื่น ๆ ในการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไปสู่ประชาชนเฉพาะกลุ่ม เนื่องจากประชาชนมีแนวโน้มที่จะเปิดรับสื่อมวลชนแต่ละประเภทแตกต่างกัน โดย

- ใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อสำหรับประชาชนเพศชาย กลุ่มข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และกลุ่มที่ไม่ได้เข้าเรียน เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มว่าจะอ่านหนังสือพิมพ์ค่อนข้างมาก โดยหนังสือพิมพ์ที่นิยมอ่าน คือ ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน ความต้องการลักษณะ/รูปแบบข่าวสารโดยการเปิดให้มีคอลัมน์พิเศษเฉพาะเรื่องพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนี้ทุกสัปดาห์

- ใช้นิตยสารเป็นสื่อสำหรับประชาชนเพศหญิง เพราะมีแนวโน้มที่จะอ่านนิตยสารค่อนข้างมาก โดยเฉพาะนิตยสารประเภทบันเทิง เช่น ทีวีพูล ภาพยนตร์บันเทิง และนิตยสารที่ชอบอ่าน คือ คู่สร้าง-คู่สม แพรว/แพรวสุดสัปดาห์ และขวัญเรือน โดยต้องการให้นำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในลักษณะที่มีคอลัมน์ประจำทุกฉบับ

- ใช้วิทยุเป็นสื่อสำหรับกลุ่มประชาชนที่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน / ธนาคาร และผู้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มว่าจะฟังวิทยุค่อนข้างมาก โดยเฉพาะรายการและสถานีที่เปิดเพลง เช่น กรีนเวฟ ฮอทเวฟ โดยต้องการให้นำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในรูปแบบให้นักจัดรายการวิทยุพูดคุยเรื่องนี้แทรกในรายการ 3-5 นาที และควรออกอากาศในช่วงเวลา 5:00 - 8:00 น. ซึ่งเป็นเวลาที่ประชาชนในกรุงเทพมหานครชอบฟังวิทยุมากที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ระดับความรู้ ทักษะคติ ต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น จึงควรจะมีการศึกษาวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ในจังหวัดอื่น ๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดที่เป็นสถานที่ก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ได้มาวางแผนประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับประชาชนในจังหวัดนั้น ๆ ต่อไป
2. ควรมีการศึกษาเจาะลึกกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่มที่เกี่ยวข้อง เช่น นักวิชาการด้านพลังงานนิวเคลียร์ สื่อมวลชน นักการเมือง ผู้นำชุมชน เพื่อนำไปกำหนดรูปแบบการนำเสนอและประเภทของข้อมูลข่าวสารในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในอนาคตต่อไป
3. การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ศึกษาถึงเนื้อหาข่าวสารที่ปรากฏผ่านสื่อต่าง ๆ ว่ามีลักษณะที่จะให้ความรู้และสนใจได้มากน้อยเพียงใด จึงควรมีการศึกษาถึงเนื้อหาข่าวสาร เพื่อจะนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น